

РЕШЕНИЕ

№ 33

гр. Велико Търново, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ГАЛИНА КОСЕВА
ДИМИТРИНКА ГАЙНОВА

при участието на секретаря МИЛЕНА СТ. ГУШЕВА
като разгледа докладваното от ЯНКО ЯНЕВ Въззивно търговско дело № 20234001000254 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение първо от ГПК - въззивно обжалване.

С Решение № 91/13.10.2023 год., постановено по т. д. № 109/2020 г. по описа на Великотърновски окръжен съд, е осъдено „Фодър Комерс“ ООД, ЕИК 104095438, гр. Свищов, *****, представлявано от управителя - Г. К. М., да заплати на „Агрополизем“ ЕООД, ЕИК 206745686, гр. Велико Търново, *****, представлявано от управителя - П. М. Б., сумата 113 256 лв., представляваща продажната цена на доставен слънчоглед реколта 2020 г., 145.2 тона, цена 780 лв./т, по фактура № 0000000452/23.11.2020 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 23.08.2022 г. до окончателното ѝ заплащане, както сумата 8 145.50 лв. разноси по делото.

Постъпила е въззивна жалба от „Фодър Комерс“ ООД, ЕИК 104095438, със седалище и адрес на управление: гр. Свищов, *****, представлявано от управителя - Г. К. М., чрез адв. Л. М. от АК – Велико Търново.

В същата се излага, че обжалваното решение е неправилно и незаконосъобразно, постановено при нарушение на закона и съдопроизводствените правила. Неправилно било прието, че ответникът дължи на ищеца процесната сума, на основание договор за цесия, тъй като към момента на прехвърлянето му вземането не е съществувало. Излага, че с договор за

цесия ответникът като цесионер е придобил вземания на цедента на ищеца общо за сумата от 39 207.25 лв. Твърди още, че по два договора за покупко-продажба, цедентът на ответника дължи сумите, съответно от 51 250 лв. и 10 250 лв., като освен това ответникът бил и кредитор на цедента на ищеца за сумата от 15 860.16 лв. Излага се, че с вземанията на цедента на ищеца към ответника са покрити задълженията на ищеца към ответника, поради което вземането на ищеца не е съществувало. Вземането несъществувало и поради и липса на доказателства за плащане по договора за цесия от 02.02.2020 г., поради което и договорът бил симулативен. Посочените съображения ни били взети предвид от първоинстанционния съд, като част от фактите били тълкувани превратно и в противоречие със събраните по делото доказателства. Първоинстанционният съдебен акт бил постановен в противоречие и с т. 1 от Тълкувателно решение № 2/18.03.2020 г., постановено по тълк. д. № 2/2000 г. на ОСГТК на ВКС.

Претендира се да се отмени обжалваният съдебен акт и да се постанови друг, с който да бъде отхвърлен предявеният иск. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от „Агрополизем“ ЕООД, ЕИК 206745686, гр. Велико Търново, *****, представлявано от управителя - П. М. Б., чрез адв. А. Ч. от АК – Велико Търново. В същия се излага, че въззивната жалба е допустима, но неоснователна. Излага се, че първоинстанционният съд е постановил правилно, законосъобразно и мотивирано решение, съобразно със събраните по делото доказателства. Съдът бил направил задълбочен анализ, произнесъл се бил по всички възражения и оспорвания и бил достигнал до правилния извод, че предявеният иск е основателен и доказан.

Първоинстанционният съд е приел, че ищецът като правопреемник по договор за цесия от 02.02.2022 г. (цесионер) е носител на вземанията по търговска продажба от 23.11.2020 г., а проводателят му (цедент) е доставил договорената стока и не е получил насрещната престация (плащане на уговорената цена). Приел е за неоснователно релевираното от ответника възражение за прихващане за негови насрещни вземания към цедента, по подробно изложени мотиви за липсата на предпоставките на фактическият състав по чл. 103, ал. 3 и чл. 104, ал. 1 от ЗЗД. Според първоинстанционния съд липсвала идентичност на страните по правоотношението. На следващо място е изложил, че разпоредбата на чл. 103, ал. 3 от ЗЗД не се прилага при процесуално възражение за прихващане, каквото е налице в случая; обстоятелството, че не са налице насрещни парични задължения на два правни субекта – кредитор по едното и длъжник по другото и че не е налице хипотезата на чл. 104, ал. 1 от ЗЗД.

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбите.

Първоинстанционното решение е постановено от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо. Следователно обжалвания съдебен акт не е нищожен по смисъла на чл. 270, ал.

1 и 2 от ГПК.

При извършената служебна проверка с оглед на всички процесуални нарушения, които водят до нищожност или недопустимост на обжалваното решение, съдът констатира, че същото е валидно и допустимо. Не е налице нито един от пороците, които обуславят нищожност или недопустимост на същото.

Апелативен съд – Велико Търново, след като разгледа жалбата, обсъди доводите на противната страна, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на обжалваното решение, съобразно правомощията си, приема за установено следното от фактическа и правна страна, във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт:

Пред първоинстанционния съд е предявен осъдителен иск с правно основание чл. 327, ал. 1 от ТЗ.

Претендира се за заплащане на дължими суми по търговска продажба (чл. 327, ал. 1 от ТЗ). В доказателствените задачи на ищеца е да установи извършването на доставката и съществените елементи на договора – цената на договора и неговия предмет.

Въззивният съд е обвързан само от наведените във въззивната жалба доводи за неправилност на първоинстанционното решение – арг. от чл. 269, изр. второ от ГПК, поради което следва да се произнесе само в пределите на наведените доводи във въззивната жалба, а служебно, само когато неправилно е приложена императивна материалноправна разпоредба.

Безспорно е установено съществуването на договор за продажба между „Агрокрафт“ ЕООД, с. Родина, община Златарица, обл. Велико Търново и „Фодър Комерс“ ЕООД, гр. Свищов за доставка на слънчоглед реколта 2020 г., 145.2 тона, с цена 780 лв./т, като продавачът е доставил договорената стока по фактура № 0000000452/23.11.2020 г. на стойност 113 256 лв., но плащане не е постъпило след издаването ѝ и така се е стигнало до упражняване правото на иск от правоприемника на доставчика. Процесната фактура е подписана от представител на ответника, което съобразно разпоредбата на чл. 301 от ТЗ е достатъчно да се направи извод за приемането ѝ от ответника, доколкото не са налице действия по противопоставяне от страна на търговеца. Горното се установява и от заключението на съдебно-счетоводната експертиза, съгласно което счетоводството на двете дружества е водено редовно, стоката е доставена на ответника, по същата не са налице плащания и фактура № 0000000452/23.11.2020 г. е осчетоводена, както в счетоводството на ищеца, така и в счетоводството на ответника.

С договор за цесия от 02.02.2022 г. „Агрокрафт“ ЕООД, като цедент е прехвърлил на „Агрополизем“ ЕООД (ищецът), като цесионер вземанията по търговска продажба от 23.11.2020 г. по фактура № 0000000452/23.11.2020 г.

Установено е също, че извършената на 02.02.2022 г. цесия е редовно съобщена на ответника, по реда на чл. 99, ал. 3 от ЗЗД на 03.02.2023 г.

Както в отговора на исковата молба, така и пред настоящата инстанция ответникът излага становище, че не дължи плащане по фактура № 0000000452/23.11.2020 г., тъй като

това му задължение към цедента на ищеца било прихванато със задължения на този цедент към трето лице („Финмарк Комерсиал“ ООД) по споразумение от 03.02.2020 г. за сумата 7 757.65 лв. и по договор за търговска продажба № 45/30.09.2019 г. за сумата 31 449.60 лв., които задължения му били цедирани с договор за цесия от 05.01.2022 г., като освен това твърди, че е настъпило прихващане на дълга му към цедента на ищеца, с други негови задължения към него (ответника) – за връщане на суми в размер на 30 000 лв., 21 500 лв., 10 250 лв. и 15 860.16 лв. за доставени и незаплатени стоки.

Настоящият състав на въззивната инстанция приема следното:

Когато пред съда едновременно са предявени материалноправно изявление за прихващане и на възражение за прихващане, той е длъжен да ги разграничи, ако направи извод за непогасяване на насрещното вземане на ответника срещу ищеца посредством извършено извънсъдебно прихващане, следва да разгледа по същество надлежно въведено в процеса възражение за съдебно прихващане.

В настоящото производство е предявено от ответника срещу ищеца процесуалното възражение за прихващане. Възражението за прихващане, надлежно заявено във висиящото производство, съставлява процесуално действие за защита срещу предявен иск и то е допустимо и съдът следва да го приеме и да се произнесе по него и при неликвидно активно вземане. По своята същност възражението за прихващане съставлява твърдение за настъпили материалноправни последици на прихващането. Процесуалното възражение за прихващане предполага спорни вземания, поради което и носителят на задължението, с което се прихваща – в случая цедента по договора за цесия - „Агрокрафт“ ЕООД, следва да участва в производството, а той не е страна по делото. Правопогасяващият ефект на прихващането настъпва с факта на отправяне на изявление по чл. 104, ал. 1, пр. първо от ЗЗД. В т. см. липсва изявление на „Агрокрафт“ ЕООД или негов представител за получаване на заявлението за прихващане, и изобщо данни дали е уведомен за отправено от ответника изявление прихващане по чл. 104, ал. 1 от ЗЗД.

Освен това в настоящия случай не са налице насрещни парични задължения на два правни субекта – кредитор по едното и длъжник по другото, доколкото ищецът е единствено кредитор, и това негово вземане за исковата сума няма с какво насрещно вземане на ответника да бъде прихванато.

При извършена цесия е допустимо длъжникът да противопостави на цедираното вземане противопогасяващо възражение, каквото в случая е възражението за прихващане. *Per argument a contrario* на чл. 103, ал. 3 от ЗЗД, няма пречка длъжникът да може да прихваща задължението си към цесионера с вземане срещу цедента, но това изявление следва да се адресира, както до цедента, така и до цесионера, но в случая и цедентът следва да е страна в производството (да бъде привлечен в процеса като подпомагаща страна – вж. чл. 218, 219 и 223 от ГПК), за да бъде обвързан от решението. Такава е съдбата и на всички други възражения на длъжника.

Ако възражението произтича от същия юридически факт, като прехвърленото вземане, то следва да може да се противопостави на цесионера независимо дали е

възникнало преди или след прехвърлянето или съобщението до него.

Ако възражението произтича от други правоотношения между цедента и длъжника - какъвто е и настоящия случай, и насрещното вземане на длъжника не е възникнало или не е станало изискуемо преди получаването на съобщението за цесията, липсва насрещност и прихващане не е допустимо.

В останалата си част настоящият състав на въззивната инстанция напълно споделя изводите на първоинстанционния съд, поради което на основание чл. 272 от ГПК препраща към тях.

Неоснователно е възражението на жалбоподателя, че е доказано достигането до първоначалния кредитор („Агрокрафт“ ЕООД) изявление за извършено прихващане, като се позовава на обратна разписка, получена от „Агрокрафт“ ЕООД на 01.03.2022 г. Такива данни по делото няма. В отговора на исковата молба за тази обратна разписка обаче се твърди и същата се представя като доказателство за изпращане на уведомление по чл. 99, ал. 3 от ЗЗД за извършена цесия от 05.01.2022 г. между „Финмарк Комерсиал“ ЕООД (цедент) и „Фодър Комерс“ ООД (цесионер), макар от същата да не става ясно какво точно е изпратено (Вж. Р-3-2012-II ТО). В последствие, пред въззивната инстанция, се релевира твърдение, че с обратната разписка е изпратено изявление за прихващане до цедента на ищеца. Няма данни изявление за прихващане до „Агрокрафт“ ЕООД нито да е съставяно, нито да е изпращано.

Неотносимо е възражението на въззивника, че извършеното от него прихващане е отразено, както в счетоводството му, така и в това на счетоводството на „Финмарк Комерсиал“ ЕООД. Не се установи обаче твърдяното от въззивника прихващане да е отразено в счетоводството на „Агрокрафт“ ЕООД, за да се установи фактът, че това дружество е получило и приело твърдяното от въззивника изявление за прихващане.

Неоснователно е и възражението на ответника, че не е налице плащане по договора за цесия от 02.02.2022 г., поради което сделката била симулативна. На първо място ответникът не може да оспорва валидността на договора, тъй като същият не е страна по него. Освен това посоченият факт касае единствено вътрешните отношения между страните по договора за цесия - цедент и цесионер и няма отношение към валидността на договора и към пораждането на целените с него правни последици.

По изложените съображения, съдът приема, че предявеният от „Агрополизем“ ЕООД, гр. Велико Търново против „Фодър Комерс“ ООД, гр. Свищов иск с правно основание чл. 327, ал. 1 от ТЗ за заплащане на сумата от 113 256 лв., представляваща продажната цена на доставен слънчоглед реколта 2020 г., 145.2 тона, цена 780 лв./т, по фактура № 0000000452/23.11.2020 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 23.08.2022 г. до окончателното ѝ заплащане, е основателен и следва да бъде уважен.

С оглед на гореизложеното първоинстанционното решение по предявения иск, включително по акцесорната претенция за законна лихва и в частта за разноските следва да се потвърди, а въззивната жалба да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция претендираните разноси от

въззивника „Фодър Комерс“ ООД не се дължат.

На въззиваемия „Агрополизем“ ЕООД следва да бъдат присъдени разноски в размер на 6 890 лв. – адвокатско възнаграждение, като въззивника бъде осъден да му ги заплати, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1, предл. първо от ГПК, Апелативен съд – Велико Търново

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 91/13.10.2023 год., постановено по т. д. № 109/2020 г. по описа Окръжен съд – Велико Търново.

ОСЪЖДА „Фодър Комерс“ ООД, ЕИК 104095438, гр. Свищов, *****, представлявано от управителя - Г. К. М. да заплати на „Агрополизем“ ЕООД, ЕИК 206745686, гр. Велико Търново, *****, представлявано от управителя - П. М. Б. направените по делото разноски пред въззивната инстанция в размер на 6 890 (шест хиляди осемстотин и деветдесет) лв., на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от съобщението до страните, че същото е изготвено, при наличие на предпоставките, визирани в чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____